

Makale türü / Article type: Araştırma / Research

Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Modeli Uygulamasının Paydaş Görüşleriyle İncelenmesi*

Investigation of the Application of Blue Card Model in Football for Everyone with Stakeholder Views*

Seçkin Yıldız

Trabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, seckinyildizktu@gmail.com
(ORCID: 0000-0002-0717-3866)

Prof. Dr. Fatih Bektaş

Trabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, fatihbektas@ktu.edu.tr
(ORCID: 0000-0002-4569-4662)

Özet

Bu çalışma, 5-13 yaş aralığındaki çocuklarda Fair Play değerlerini geliştirmek amacıyla Artvin'in Arhavi ilçesinde uygulanan Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'ni uygulayıcı ve veli görüşleriyle inceleyerek çocuklara olası etkilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma, spor olgusu temelinde açığa çıkarılması gereken birden fazla durumun incelenmesini gerektirdiğinden, mevcut durumların birbiriyle olan ilişkilerini ortaya çıkarmak için nitel araştırma yöntemlerinden çok katmanlı tek durum deseni işe koşulmuştur. Çalışmada, Fair Play ve Olimpizm değerlerinin ülkemiz geneline yaygınlaştırılması için yapılan etkinlik çalışılmış ve mevcut spor kültürünü geliştirmek için okullardaki öğrencilerden işe başlanmıştır. Araştırma yapısı gereği veriler, etkinliğe katılan öğrenci velileri (n=10) ve etkinliğin uygulayıcılarından (n=10) toplanmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış açık uçlu sorular yardımıyla görüşme formları kullanılarak toplanmış ve içerik analizi ile yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, etkinliğin çocuklarda spor kültürü oluşmasına katkıda bulunduğu, ekrana bağlı hareketsizliği önleme konusunda yardımcı olduğu, çocukları ve velileri sosyalleştirdiği, futbola karşı bakış açılarını olumlu yönde etkilediği, öz güven artışı sağladığı, eğlendirerek öğrettiği, şiddeti önleme konusunda çocuklara katkı sağladığı, kişilik ve karakter gelişimlerine yardımcı olduğu, sportmenlik davranışı kazandırdığı, toplumsallaşma yolunda olumlu katkıları olduğu anlaşılmaktadır. Etkinliğin uygulayıcılarda davranış geliştirme, dezavantajlı gruplara davranış, paydaşlarla iletişim ve bilgileri güncelleme konularında katkılar sağladığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Herkes İçin Futbol, Mavi Kart, Fair Play, Değerler Eğitimi

JEL Sınıflandırması: L83

Abstract

This study was conducted to determine the possible effects on children by examining the Blue Card Project in Football for All with the opinions of the practitioners and parents. This project is implemented in Arhavi district of Artvin in order to improve Fair Play values of children between the ages of 5-13. Since the research requires the examination of more than one situation that needs to be revealed on the basis of sports phenomenon, a multi-layered single-case pattern, one of the qualitative research methods, has been employed in order to reveal the relations of current situations with each other. In the study, the activity for the dissemination of Fair Play values throughout our country was studied and it was started out with students in schools to improve the current sports culture. Due to the research structure, the data were collected from the parents of the students (n=10) and the practitioners of the activity (n=10). Interview

* Bu makale, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında tamamlanan "Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Modeli Uygulamasının Paydaş Görüşleriyle İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden türetilmiştir. This article was derived from the master's thesis titled "Investigation of the Application of Blue Card Model in Football for Everyone with Stakeholder Views" completed in the Department of Physical Education and Sports at the Trabzon University Graduate School of Education.

forms consisting of semi-structured open-ended questions were used by the researcher as the data collection tool in the study. The measurement tools were applied to the participants face-to-face with the method of individual interviews and the data obtained were deciphered using the content analysis technique. As a result of the research, it can be said that the activity contributed to the formation of a sports culture in children, helped to prevent screen-related inactivity, socialized children and parents, positively affected their perspective towards football, increased self-confidence, taught entertainingly, contributed to children about the prevention of violence, helped personality and character development, gained sportsmanship behavior and had positive contributions to socialization. It has been determined that the activity has contributed to practitioners about developing behavior, behavior towards groups that need protection, communication with stakeholders and updating information.

Keywords: Football For All, Blue Card, Fair Play, Values Education

JEL Classification: L83

GİRİŞ

Dünya genelinde spor ahlakında yaşanan bozulma, toplumsal bir sorun olarak değerlendirilmektedir (Sezen-Balçıkanlı, 2016). Fair Play ve Olimpizm değerlerinin yaygınlaştırılmaya çalışılmasıyla bu bozulmanın önüne geçmek istense de spor ahlakındaki bozulmanın artarak devam etmesi yıllardır bu sorunun çözümü olarak sunulan yöntemlerin tam olarak uygulanmadığını veya işe yaramada zayıf kaldığını göstermektedir.

Sporun geldiği son noktaya bakılacak olursa sporda ahlaki çöküntünün nedenlerinin ticarileşme, büyük paraların dönmesi ve mutlak kazanma hırsının olduğu görülecektir (Yıldıran, 2004). Tüm bunlara karşı çözüm yolu ise basit hukuki mücadeleler ve hakem kararlarından öteye gidememektedir. Oysaki sorunun temeline inmek sporda oluşan ahlaki çöküntünün nedenlerini daha iyi analiz edebilmemize ışık tutacaktır. Ağaç yaşken eğilir prensibinden yola çıkan bu etkinlikte, sporda oluşan ahlaki bozulmanın çocuklardan başlanarak yeniden yapılandırılması ve hayata geçirilmesi ile önüne geçilebileceği düşünülmektedir.

Çocuk yaşta spor yapmak sağlıklı yaşam, yaşam kalitesinin devamı ve spor kültürü oluşumu için çok önemlidir. Spor, hareketsizliğe bağlı hastalıkların oluşumunu önlemekte masrafsız ve zevk veren en etkili yöntemlerdendir (Hekim, 2015). Sporun fizyolojik faydalar ile birlikte sosyal, psikolojik ve bilişsel faydalar da sağladığı bilinmektedir. Spor yapan çocuklar arkadaşları tarafından kabul görmekte, davranış dengesi kurmakta, sosyalleşmekte, iletişim kurmakta, kural bilincine kavuşmakta ve hızlı karar verebilme yetenekleri gelişmektedir (Yetim, 2000). Tüm bu faydaları göz ardı ederek sporu salt yarışma aracı olarak görmek ahlaklı sporun önündeki en büyük engellerden biridir. Bu engelleri yıkmak, yeni bir kültür oluşturmak istenildiğinde akıllara çocuklar ve çocukların eğitim için gittikleri Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullar gelmektedir. Çocuklar okuldaki eğitim sürecinden bazen sıkılabilmekte ve okul stresinden uzaklaşmak istemektedir (Sarı, 2011). Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'nde (HİF) amaç akademik yarıştan sıkılan çocukları eğlendirerek okul stresinden eğlenceli aktiviteler yardımıyla uzaklaştırmak ve çocuklara Fair Play değerlerini spor yardımıyla küçük yaşlarda eğlendirerek öğretmektir. Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'nde çocuklara sportmenlik davranışları öğretilmekte ve yaptıkları sportmence hareketler mavi kart pekiştireci ile karşılık bulmaktadır. Tüm bunlar olurken çocukların velileri saha kenarında çocuklarının spor yoluyla nasıl eğitim aldıklarını izlemektedir. Velilerde sporun şiddet içermediği, bildiklerinin aksine bir eğitim aracı olduğu yönünde ön yargıları yıkılarak yeni bilinç oluşturulmaktadır. Veliler çocuklarını izlerken de diğer velilerle piknik havasında sosyalleşmeleri amaçlanmıştır. Bu çalışma, etkinliğin uygulanışını ve katılımcılar üzerindeki olası etkilerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Çalışma, bir etkinliğin uygulanışı ve etkilerinin ortaya konulması adına önem arz etmektedir. Bu nedenle toplumun gelişmesi için yapılan ve yapılması planlanan çalışmalara yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

1.1. Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliğinin Tarihçesi

Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği ilk olarak 1990'lı yılların sonunda Avrupa'da uygulanmaya başlayan ve sokaklarda özgürce top koşturan çocukları keşfetmek için ortaya çıkmış olan "Grassroots" etkinliğine çeşitli eklemeler yapılarak 2000'li yılların başında planlanmış ve etkinlik tam olarak bugünkü formuna 2008 yılında kavuşmuştur. Etkinlik, 2015 yılında Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK) tarafından proje yürütücüsü emekli beden eğitimi öğretmeni Fikret KADIOĞLU aracılığıyla "Sportif Tanıtım Dalında Şeref Diploması" ödülü almıştır (TMOK, 2018). Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) tarafından da uygulanmakta olan etkinlik ile ilgili olarak "TFF GRASSROOTS C KURSU" lisansı verilmektedir (TFF, 2020).

1.2. Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliğinin Uygulanışı

Etkinliğin uygulanması ile ilgili süreçlere ve planlara okul dönemi başında ekim ayının ilk günlerinden itibaren başlanmaktadır. 5-13 Yaş aralığındaki çocukların katılabildiği etkinlikte saha ölçüleri çocukların yaşlarına göre belirlenmektedir. Anaokulu ve 6. sınıfa kadar olan çocuklar kız-erkek karışık ayrı günlerde, diğer üst sınıfların ise maçlarının daha çetin geçmesinden dolayı kendi hemcinsleri ile karşılaşmaları sağlanmaktadır. Her yaş grubunun müsabaka süresi hava sıcaklığı ve çocukların yaşlarına göre ayarlanmaktadır. Anaokulu çocukları hava sıcaklığına göre ilk yarı 7,5 ikinci yarı 7,5 olmak üzere toplam 15 dakika, 1.2.3. sınıf öğrencileri yine o günün hava durumuna göre 12'er ve 13'er dakika, 4. sınıf ve diğer üst sınıflara ilk yarı 15 ve ikinci yarı 15 olmak üzere toplam 30 dakika futbol oynatılmaktadır. Etkinlik genelde saat 10:00'da başlamaktadır. Fakat uygulayıcılar saha düzenini hazırlamak için daha erken saatte etkinlik alanında buluşmaktadır. Normal boyutlarda bir futbol sahasının yarısına koli bantları yardımıyla 2 adet saha çizilmektedir. Yine çocuklarını izlemeye gelecek olan velilerin oturması için sandalye ve masalar saha kenarına yerleştirilmektedir. Etkinliğin gerçekleşme aşamasında, yaşanabilecek kazaları önlemek için çocukların yalnız başına etkinlik alanına gelmeleri istenmemektedir. Muhtemel kazaların önlenmesi amacıyla çocuklar, sıradan bir okul günü gibi eşofmanlarını giyerek okula gelmektedirler ve görevlendirilen servis araçlarıyla etkinlik alanına öğretmenlerinin refakati ve kontrolünde transfer edilmektedirler.

Çocukların öğretmenleri ile önceden görüşülerek hazırlanan karşılaşma takvimine göre ilk maçlarını yapan çocukların ikinci maçlarını 1 saat sonra yapmaları planlanmaktadır. Etkinlik uygulamasında ilk öncelik her zaman çocukların sağlıklarıdır. Kurallar bakımından ise, etkinlik dahilinde oynanan müsabakalarda sportmenlik dışı davranış gösteren çocuklara sarı kart, kırmızı kart gösterilmemekte, çocuklar hakemler ve sınıf öğretmenleri tarafından nazik bir şekilde uyarılmakta, doğru davranışa yönlendirilmektedir. Sportmenlik dışı davranışları yapmaya devam eden çocuklar sınıf öğretmenleri tarafından saha dışına alınarak yerine başka arkadaşının oyuna girmesi sağlanmaktadır. Böylece yedekte bekleyen çocuklar da oyuna girip futbol oynamakta ve sportmenlik dışı davranış gösteren çocuklar ise yine saha kenarında öğretmenlerinin özel ilgisiyle doğru davranış öğrenmeleri ve pekiştirmeleri sağlanmaktadır. Etkinlik esnasındaki maçlarda oyuncu değiştirmek sınırsızdır. Oynanan oyun esnasında çocukların gösterdikleri sportmence davranışlar "mavi kart" ile ödüllendirilmektedir. Mavi kart dürüstlüğü pekiştireci ve sembolüdür. Arkadaşını yanlışlıkla da olsa düşüren veya top taca çıktığında kendisinden çıktığını dürüstçe söyleyerek kaybetmek dahi olsa dürüstlüğü elden bırakmayan çocuklara bu davranışlarını pekiştirmek amacıyla hakemler tarafından mavi kart gösterilmektedir. Mavi kart ile onure edilen çocuklar hakemler tarafından mavi kartını not ettirmesi için gözlemci masasına yönlendirilmekte ve oradaki görevlilerce isim, soy isim, okul ve sınıf bilgileri not edilerek tekrar saha içerisine gönderilmektedir. Maç esnasında çocukların ve velilerinin çevre duyarlılığını geliştirmek adına gözlemci masasından çevreyi kirletmemeleri, çöpleri çöp kovalarına atmaları yönünde yapılandırıcı anonslar yapılmaktadır.

Tüm bunlar olurken gözlemci masasında müsabakaları izleyen beden eğitimi öğretmenlerince yetenekli çocuklar yetenek listesine not edilmekte ve büyük kulüplere yönlendirmek üzere yetenek havuzu oluşturulmaktadır. Etkinlik bitiminde velisi olan öğrenciler velilerine teslim edilerek etkinlik alanından ayrılabilen velisi gelmeyen çocuklarda yine servis araçlarıyla okullarına geri götürülerek okullarından evlerine gönderilmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Çalışmada amaç, Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'nin sporda bozulan ahlaki değerlerin çocuklara geri kazandırılmasında etkinliğin faydalarının neler olduğunu ortaya çıkarmaktır. Dolayısıyla çocuklar, veliler ve uygulayıcılar paydaşlığında gerçekleştirilen “Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği”nde birden çok durum ve bunlardan etkilenen kişiler vardır. Bu nedenle çalışma, spor olgusu temelinde açığa çıkarılması gereken birden fazla durumun incelenmesi gerektiğinden, bu durumların birbiriyle olan ilişkilerini ortaya çıkarmak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden çok katmanlı tek durum deseni ile kurgulanmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2018).

2.2. Araştırma Grubu

Araştırmaya, Artvin İli Arhavi ilçesinde 2008 yılından beri düzenli olarak uygulanmakta olan Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği katılımcıları arasından araştırmanın yapısı gereği seçilen veli ve uygulayıcılar dahil edilmiştir. Araştırma grubunun belirlenmesinde iki teknik kullanılmıştır. Bunlardan ilki, 10 öğrenci velisinin seçiminde kullanılan amaçlı rastgele örneklemedir. Bu teknik, araştırılan durumun amacı doğrultusunda en kaliteli bilgiye ulaşabilmek için en çok katkı yapacağı düşünülenlerin rastgele seçilmesinden oluşur (Baltacı, 2018). Uygulayıcı grubunun belirlenmesinde nitel araştırma yöntemlerinin örnekleme çeşitlerinden olan ölçüt (kriter) örnekleme tekniği kullanılmıştır. Bu örnekleme tekniği, araştırmacı tarafından önceden belirlenen ölçütleri sağlayan katılımcıların araştırmaya dahil edilmesinden oluşmaktadır (Marshall & Rossman, 2014). Bu bağlamda araştırmacı tarafından uygulayıcı grubu için “Etkinlikte en az 4 yıl uygulayıcı olarak görev alma” ve “Beden Eğitimi Öğretmenliği formasyonuna sahip olma” ölçütleri belirlenmiş ve bu iki ölçütü birlikte sağlayan 10 kişi araştırmaya dahil edilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Mesleği	Etkinlik Deneyimi
U1	Erkek	31	Lisans	Öğretmen	5
U2	Erkek	51	Lisans	Öğretmen	6
U3	Erkek	52	Lisans	Öğretmen	4
U4	Erkek	29	Lisans	Öğretmen	4
U5	Erkek	41	Yüksek Lisans	Öğretmen	7
U6	Erkek	34	Yüksek Lisans	Öğretmen	5
U7	Erkek	36	Lisans	Öğretmen	5
U8	Erkek	41	Lisans	Öğretmen	6
U9	Erkek	57	Profesör	Akademisyen	12
U10	Erkek	57	Lisans	Öğretmen	12
V1	Kadın	30	Lisans	-	-
V2	Erkek	41	Lisans	-	-
V3	Erkek	43	Yüksek Lisans	-	-
V4	Erkek	38	Lisans	-	-
V5	Erkek	48	Lise	-	-
V6	Kadın	34	Lise	-	-
V7	Kadın	35	Lisans	-	-
V8	Erkek	29	Lisans	-	-
V9	Erkek	45	Lisans	-	-
V10	Kadın	38	Lisans	-	-

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri araştırmanın amacı doğrultusunda hazırlanan yarı yapılandırılmış sorular yardımıyla toplanmıştır. Araştırma verileri 2019-2020 okul sezonu boyunca uygulanan etkinlikte gözlem yapılmak suretiyle güvenilir bilgi alınabileceği düşünülen uygulayıcı ve velilerle etkinliğin uygulandığı esnada yöneltilen açık uçlu yarı yapılandırılmış sorulara verilen yanıtların ses kayıt cihazına kaydedilmesi ile toplanmıştır. Veriler toplanmadan önce güven ortamının oluşması için araştırmada katılımcıların gerçek isimlerine yer verilmeyeceği, bunun yerine “Uygulayıcı ve Veli” kategorilerinin baş harfleri (U ve V) ile birlikte kaçınıcı katılımcı olduğunu belirtir numara kullanılacağı söylenmiştir. Son olarak katılımcılara, araştırmaya katılmaları ile ilgili gönüllü onam formu imzalatılmıştır. Aşağıdaki tabloda katılımcılarla yapılan görüşmelerin teknik ortamda kaydedilme süreleri gösterilmektedir.

Tablo 2. Katılımcı görüşme süreleri

Katılımcı	U1	U2	U3	U4	U5	U6	U7	U8	U9	U10
Kayıt Süresi (dk.sn)	17.51	9.57	8.05	9.11	11.03	8.36	9.09	13.22	35.21	30.10
	7.24	7.55	7.49	8.03	6.48	8.22	6.31	7.42	8.05	9.11
Katılımcı	V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, amaca uygun verinin toplanabilmesi için katılımcılardan önce kişisel bilgi formu doldurmaları istenmiştir. Ardından yarı yapılandırılmış görüşme formunda bulunan sorulara sesli yanıt vermeleri istenmiştir. Kişisel bilgi formunda katılımcıları tanıyabilmek ve araştırma verilerini daha fazla kritere göre karşılaştırmak amacıyla 3 soruya (yaş, cinsiyet, eğitim durumu) yer verilmiş ve açık uçlu görüşme sorularından önce katılımcıların yanıtlaması istenmiştir. Görüşme formları ise uygulayıcılara 11 ve öğrenci velilerine 8 soru olacak şekilde hazırlanmıştır. Görüşme formları hazırlanırken önce literatür taranmış ve hazırlanan soruların araştırmanın amacını karşılayıp karşılamadığı 2 akademisyen tarafından kontrol edilmiştir. Yapılan kontrol sonrasında görüşme sorularının araştırmanın amacı doğrultusunda uygun hazırlandığının teyit edilmesinden sonra sorular etkinlik esnasında katılımcılara yöneltilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde nitel araştırmalarda sıkça kullanılan bir yöntem olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme soruları yardımıyla toplanmış ve yazılı metne dönüştürülmüştür. Sorulara verilen yanıtlar iki araştırmacı tarafından eş zamanlı olarak analiz edilmeye başlanmıştır. Analiz yapılırken etkinliğin amacı dışında olan konularla ilgili görüşmeler araştırmacıların görüş birliği ile analizi zorlaştıracığı ve karışıklığa neden olacağı düşüncesiyle veri ayıklama işlemine tabi tutulmuştur. Veri analizinde nitel araştırma yöntemleriyle ilgili herhangi bir bilgisayar programına ihtiyaç duyulmamış, ses kayıt dosyaları ilk olarak Microsoft Word programına düz yazı şeklinde aktarılmış, ardından içerik analizi yöntemi ve el notasyon tekniği kullanılarak Microsoft Excel programı üzerinde deşifre edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda katılımcıların görüşme sorularına verdikleri yanıtların analizlerine yer verilmiştir. Uygulayıcı verilerinden 11 ana tema, 12 alt tema ve 96 kodlama üretilmiştir. Veli verilerinden ise 8 ana tema, 19 alt tema ve 73 kodlama üretilmiştir. Katılımcıların verilerinden elde

edilen ana tema ve temaların tamamına yer verilirken kodlamaların sayısının fazla olması dolayısıyla frekans değeri 5 puan ve üzerinde olan kodlara yer verilmiştir.

3.1. Uygulayıcı Görüşlerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde, Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'nde görev alan uygulayıcılara etkinlikle ilgili yöneltilen 11 yarı yapılandırılmış soruya verdikleri yanıtlara ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 3. Uygulayıcı bulguları

Ana Tema	Alt Temalar	Görüşme Sonucu Ortaya Çıkan Kodlar	Frekans Değeri		
Çocukların Ortak Problemi	Çağımızın Sorunu	Ekrana Bağlı Hareketsizlik	5		
		Davranış Değişimi	7		
		Duygudaşlık (Empati) Kurma	5		
		İletişim Kurma	5		
		Özgürce Hareket	12		
		Öz güven Gelişimi	7		
		Rakibe Saygı	6		
		Sportmence Mücadele	6		
		Sportmenlik Davranışı Kazandırma	18		
Etkinliğin Katkıları	Çocuklardaki Kazanımlar	Toplumsal Gelişime Katkı	20		
		Yaşayarak Öğrenme	9		
		Cinsiyet Eşitliğini Öğrenme	5		
		Etkinlik Performansı	Etkinlik Hakkındaki Dönütler	Etkinliğin İşlevselliği	9
		Çocukların Tepkileri	Olumlu Pekiştirme	Olumlu Davranışı Pekiştirme	20
		Eğlence ve Eğitim	Rekreasyon ve Eğitim	Eğlenerek Öğrenme	21
		Uygulayıcı Motivasyonu	Sosyal Sorumluluk	Gönüllü Görev Alma	9
		Etkinliğin Amacı	Sporun Eğitimde Kullanılması	Spor Yoluyla Değerler Eğitimi	16
Etkinlik Sürecinde Yaşananlar	Sürece Uyum Gösterme	Çabuk Adapte Olma	10		
		Kurallara Uyum Gösterme	9		
		Sosyal Öğrenme	11		
		Uyumlu Davranma	7		
Günümüz Futbolunun Teması	Şiddeti Öğrenme	Görerek Öğrenme	6		
		Şiddeti Pekiştirme			
Etkinliğin Topluma Katkıları	Toplumsal Kazanımlar	Sosyal Hayata Transfer	5		
Etkinliğin Uygulayıcılara Katkıları	Uygulayıcı Kazanımları	Davranış Geliştirme	6		
		Memnuniyet Duyma	10		
		Frekans (f) Toplam:	244		

Tablo 3'te Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'ne katılan uygulayıcıların görüşme sorularına verdikleri yanıtlardan oluşturulan ana tema ve temaların tamamı ile 10 katılımcıdan en düşük 5 frekans puanı alan kodlara yer verilmiştir.

Katılımcılara sorulan “*Günümüz çocuklarının ortak problemleri sizce nelerdir?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Çocukların Ortak Problemi* ana temasında, *Çağımızın Sorunu* alt temasında kategorize edildiği ve “*Ekranla Bağlı Hareketsizlik*” kodunun 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'nin çocuklara katkıları sizce nelerdir?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Etkinliğin Katkıları* ana temasında, *Çocuklardaki Kazanımlar* alt temasında kategorize edildiği ve “*Davranış Değişimi, Duygudaşlık (Empati) Kurma, İletişim Kurma, Özgürce Hareket, Öz güven Gelişimi, Rakibe Saygı, Sportmence Mücadele, Sportmenlik Davranışı Kazandırma, Toplumsal Gelişime Katkı, Yaşayarak Öğrenme ile Cinsiyet Eşitliğini Öğrenme*” kodlarının 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği sizce amacına ulaşıyor mu?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Etkinlik Performansı* ana temasında, *Etkinlik Hakkındaki Dönütler* alt temasında kategorize edildiği ve “*Etkinliğin İşlevselliği*” kodunun 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'ndeki değiştirilmiş kararlara çocukların tepkileri nasıl olmaktadır?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Çocukların Tepkileri* ana temasında, *Olumlu Pekiştirme* alt temasında kategorize edildiği ve “*Olumlu Davranışı Pekiştirme*” kodunun 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Çocuklar burada futbol oynarken mutlular mı, açıklar mısınız?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Eğlence ve Eğitim* ana temasında, *Rekreasyon ve Eğitim* alt temasında kategorize edildiği ve “*Eğlenerek Öğrenme*” kodunun 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Siz bu etkinlikte görev almaktan mutlu musunuz, anlatır mısınız?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Uygulayıcı Motivasyonu* ana temasında, *Sosyal Sorumluluk* alt temasında kategorize edildiği ve “*Gönüllü Görev Alma*” kodunun 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'nin amacı nedir, anlatır mısınız?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Etkinliğin Amacı* ana temasında, *Sporun Eğitimde Kullanılması* alt temasında kategorize edildiği ve “*Spor Yoluyla Değerler Eğitimi*” kodunun 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Çocuklar yeni kurallara uyum sağlarken hangi süreçlerden geçmektedirler?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Etkinlik Sürecinde Yaşananlar* ana temasında, *Sürece Uyum Gösterme* alt temasında kategorize edildiği ve “*Çabuk Adapte Olma, Kurallara Uyum Gösterme, Sosyal Öğrenme ile Uyumlu Davranma*” kodlarının 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Çocuklar günümüz futbolundan neler öğrenmektedirler?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Günümüz Futbolunun Teması* ana temasında, *Şiddeti Öğrenme ve Şiddeti Pekiştirme* alt temalarında kategorize edildiği ve “*Görerek Öğrenme*” kodunun 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'nin topluma katkıları sizce neler olacaktır?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Etkinliğin Topluma Katkıları* ana temasında, *Toplumsal Kazanımlar* alt temasında kategorize edildiği ve “*Sosyal Hayata Transfer*” kodunun 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği’nde siz neler hissettiniz, size katkıları neler oldu?” sorusuna verdikleri yanıtlar *Etkinliğin Uygulayıcılara Katkıları* ana temasında, *Uygulayıcı Kazanımları* alt temasında kategorize edildiği ve “Davranış Geliştirme ile Memnuniyet Duyma” kodlarının 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

3.2. Veli Görüşlerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde, Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği’ne katılan çocukların velilerine yöneltilen etkinlikle ilgili 8 yarı yapılandırılmış soruya verdikleri yanıtlara ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 4. Veli bulguları

Ana Tema	Alt Temalar	Görüşme Sonucu Ortaya Çıkan Kodlar	Frekans Değeri	
Çocuklarda Gözlenen Etkiler	İletişim Kurma Davranış Dengesi Kurma Şiddeti Önleme	Yeni Diyalog Geliştirme	5	
		Öz güven Gelişimi	9	
		Şiddeti Başlamadan Önleme	6	
Veli Katılım Motivasyonu	Birleştirici Unsur Sosyal Gözlem Destek	Veli Rekreasyonu	9	
		Çocuğun Yeteneklerini İzleme	7	
		Duygusal Destek	5	
Çocuklardaki Kazanımlar	Fair Play Kültürü Oluşturma	Sportmenlik Davranışı	41	
		Kazandırma	7	
	Kişilik Gelişimi Sosyal Gelişim	İletişim Kurma	16	
		Ortak Hareket Edebilme	16	
		Sosyalleşme	5	
		Rakibe Saygı	6	
Spor ve Eğitim	Rekabeti Öğrenme	15		
	Spor Yoluyla Değerler Eğitimi	5		
İnsani Değerleri Anlama	Duygudaşlık (Empati) Kurma	5		
	Günümüz Futboluna Bakış	Futbola Karşı Ön Yargı	11	
Etkinliğin Amacı		Futbola Karşı Ön Yargı	Futbolu Şiddet ile Özdeşleştirme	15
	Ekran Bağımlılığını Azaltma		10	
	Spor Kültürü Oluşturma		Hareket Etme	5
	Özgürce Hareket		16	
	Hareket Kültürü Kazandırma		5	
	Olumlu Davranışı Pekiştirme		6	
	Rekreasyon		8	
Yetenek Havuzu Oluşturma	Yetenekleri Keşfetme	8		
Toplumsal Kazanımlar	Kültürel Gelişim	Cinsiyet Eşitliği	8	
		Toplumsal Gelişime Katkı	13	
Futbola Bakıştaki Değişimler	Sporu Sevdirmeye	Futbola İlgi Artışı	6	
		Ön Yargıları Yıkma	16	
Veli Talepleri	Yaygınlaştırma	Bütün Çocuklara Ulaştırma	11	
		Etkinliğin Desteklenmesi	7	
Frekans (f) toplamı:			289	

Tablo 4’te Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği’ne katılan velilerin görüşme sorularına verdikleri yanıtlardan oluşturulan ana tema ve temaların tamamı ile 10 katılımcıdan en düşük 5 frekans puanı alan kodlara yer verilmiştir.

Katılımcılara sorulan “Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği’ne katıldıktan sonra çocuğunuzda ne gibi değişiklikler gözlemlediniz?” sorusuna verdikleri yanıtlar *Çocuklarda Gözlenen Etkiler* ana temasında, *İletişim Kurma*, *Davranış Dengesi Kurma*, *Şiddeti Önleme* alt temalarında kategorize edildiği ve “Yeni Diyalog Geliştirme, Öz güven Gelişimi ve Şiddeti Başlamadan Önleme” kodlarının 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği’ne katılım nedenlerinizi açıklar mısınız?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Veli Katılım Motivasyonu* ana temasında, *Birleştirici Unsur*, *Sosyal Gözlem ve Destek* alt temalarında kategorize edildiği ve “*Veli Rekreasyonu, Çocuğun Yeteneklerini İzleme ile Duygusal Destek*” kodlarının 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği’nin sizce çocuklara katkıları nelerdir, neden?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Çocuklardaki Kazanımlar* ana temasında, *Fair Play Kültürü Oluşturma, Kişilik Gelişimi, Sosyal Gelişim, Spor ve Eğitim ile İnsani Değerleri Anlama* alt temalarında kategorize edildiği ve “*Sportmenlik Davranışı Kazandırma, İletişim Kurma, Ortak Hareket Edebilme, Sosyalleşme, Rakibe Saygı, Rekabeti Öğrenme, Spor Yoluyla Değerler Eğitimi ve Duygudaşlık (Empati) Kurma*” kodlarının 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Futbolun günümüzdeki durumunu nasıl değerlendirirsiniz?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Günümüz Futboluna Bakış* ana temasında, *Futbola Karşı Ön Yargı* alt temasında kategorize edildiği ve “*Futbolu Şiddet ile Özdeşleştirme*” kodunun 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği’nin amacı nedir?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Etkinliğin Amacı* ana temasında, *Spor Kültürü Oluşturma, Olumlu Davranışı Pekiştirme, Rekreasyon ile Yetenek Havuzu Oluşturma* alt temalarında kategorize edildiği ve “*Ekran Bağımlılığını Azaltma, Hareket Etme, Özgürce Hareket, Hareket Kültürü Kazandırma, Olumlu Pekiştirme, Eğlence ve Hareket ile Yetenekleri Keşfetme*” kodlarının 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği’nin topluma katkıları sizce nelerdir, neden?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Toplumsal Kazanımlar* ana temasında, *Kültürel Gelişim* alt temasında kategorize edildiği ve “*Cinsiyet Eşitliği ile Toplumsal Gelişime Katkı*” kodlarının 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Etkinlik sonrası çocuğunuzun ve sizin futbola karşı bakış açınız üzerinde ne tür değişimler meydana geldi?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Futbola Bakıştaki Değişimler* ana temasında, *Sporu Sevdirmeye* alt temasında kategorize edildiği ve “*Futbola İlgi Artışı ile Ön Yargıları Yıkma*” kodlarının 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan “*Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği ile ilgili yetkililerden talepleriniz var mıdır?*” sorusuna verdikleri yanıtlar *Veli Talepleri* ana temasında, *Yaygınlaştırma* alt temasında kategorize edildiği ve “*Bütün Çocuklara Ulaştırma ile Etkinliğin Desteklenmesi* kodlarının 5 ve üzeri frekans değeri aldığı görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Eğitim ve sporda başarıya konulan ödülün çocuklara yarışmacılığı dayattığı görülmektedir. Mutlak kazanma odaklı girilen yarışmalarda kaybeden tarafın da hırslanması kaçınılmazdır. Bu hırsın kontrol altında tutulmadığı durumlarda bireyin kendisine ve çevresine karşı zararlı sonuçları olabilmektedir. Zararlı sonuçları önlemenin yolunun ceza içeren anlık tedbirlerden değil ceza gerektiren davranışın yapılmaya ihtiyaç duyulmadığı ortak bir kültür oluşturmaktan geçtiği söylenebilir. Fair Play ve Olimpizm kavramları tam da burada akıllara gelmektedir. Her ne kadar spor ile akıllara gelse de Fair Play ve Olimpizm kavramları spor yordamıyla ortak insani değerlerin geliştirilmesi için ortaya çıkmış kavramlardır (Yıldırım, 2011). Spor tüm dünya insanlığını ortak çatı altında toplayabilen, katılan ve izleyenleri eğlendiren en büyük sosyal değerlerden biridir (Biçer, 1994). Dolayısıyla bu araştırmanın amacı, çocuklara olumlu pekiştirme yardımıyla Fair Play ve Olimpizm değerlerini öğreten, öğrenilen bu değerleri sosyal yaşantılarına yansımaları amaçlayan ve bu yönde yeni bir kültür oluşturmayı hedefleyen, 5-13 yaş arası çocuklara uygulanan Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği’ne katılımış çocukların velileri ve etkinliğin

uygulanmasında katkısı olan uygulayıcılara yöneltilen sorular yardımıyla etkinliğin çocuklar üzerindeki olası etkilerini ortaya çıkarmaktır. Aşağıda uygulayıcılar ve velilere yönelik olarak sorulan sorular ayrı ayrı ele alınarak analiz edilmiş, yapılan analiz sonucunda birbirine benzer ve tamamlayıcı olduğu düşünülen temalar ile iki gruba da ortak olarak yöneltilen sorular birlikte tartışılmıştır.

Araştırma kapsamında günümüz çocuklarının ortak problemlerini belirlemeye yönelik olarak uygulayıcılara yöneltilen soruya verilen yanıtlara bakıldığında, çocukların gelişen teknolojiyle birlikte tablet, telefon, bilgisayar, televizyon gibi cihazlarla fazlaca vakit geçirdikleri ve bu cihazlar sebebiyle uzun süre hareketsiz kaldıkları anlaşılmaktadır. Bu durum, evde hareketsiz kalan çocukların aşırı şişmanlık veya hareketsizliğe bağlı hastalıklara daha kolay yakalanabilecekleri, görme bozuklukları yaşayabilecekleri şeklinde yorumlanabilmektedir.

Mustafaoğlu, Zirek, Yasacı ve Özdinçler'in (2018) yaptıkları araştırmada, teknoloji kullanımının çocukların gelişimleri ve sağlıkları üzerine olumsuz etkileri kullanılan teknolojik araçlar bakımından ayrı ayrı değerlendirilerek araştırılmıştır. Teknolojik cihaz kullanımının çocukları zamanla saldırganlaştırdığı, fizyolojik ihtiyaç doyum düzeyinin kalitesini düşürdüğü, sosyalleşmeyi azalttığı, vücut duruş pozisyonunda olumsuz etkiler meydana getirdiği ve fiziksel hareketi azaltarak fizyolojik zararlar verdiği, hareketsiz yaşantıyı desteklediği, hayal gücü ve dil gelişimlerini de olumsuz etkilediği, iş birliği ve paylaşma becerilerini azalttığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Mustafaoğlu, Zirek, Yasacı ve Özdinçler'in (2018) araştırma sonuçları ile çalışmadaki günümüz çocuklarının ortak problemleri sonuçlarının birbiriyle paralellik gösterdiği görülmektedir.

Araştırma kapsamında uygulayıcılara, etkinliğin çocuklara olası katkılarını belirlemek ve velilere de çocuklarda etkinlik sonrası gözlenen değişimleri belirlemeye yönelik olarak yöneltilen sorulara verilen yanıtlara bakıldığında, etkinliğin çocukların özgürce hareket etmelerini sağladığı, spor kültürü oluşumunun temellerini aşıladığı, sportmence mücadeleye teşvik ettiği, rakibe ve rekabete saygıyı öğrettiği, empati kurma becerisi oluşmasına yardımcı olduğu, kişiliğin sağlıklı gelişmesine fayda sağladığı, ahlaklı spor kültürü oluşmasına yardımcı olduğu, çocuklara spor yoluyla insani değerleri öğretmeye çalıştığı ve çocuklarda saldırganlık davranışlarını azalttığı, öz güven artışı sağladığı, cinsiyet eşitliğini öğrettiği anlaşılmaktadır.

Çelik ve Şahin'in (2013) spor ve çocuk gelişimi üzerine yaptığı ve literatürden yerli ve yabancı kaynaklarla durum değerlendirmesi niteliğinde olan çalışmaya göre sporun çocuk gelişimine fiziksel, sosyal ve bilişsel birçok faydası vardır. Çalışmada sporun çocuklar için anlamının oyun olduğu, çocukların oyun esnasında sosyalleştiği, davranışlarının sınırlarını belirlediği, rekabeti öğrettiği, kıyas yaptığı, kendisini karşıdaki arkadaşının yerine koyduğu, kendini kanıtama ihtiyacını oyun sayesinde doyurduğu, fiziksel olarak aktif olmanın da şişmanlığı önlediği, ayrıca oyun formatlı sporun spor kültürü oluşmasında etkili olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Çelik ve Şahin'in (2013) araştırma sonuçlarıyla etkinliğin çocuklara katkıları ile ilgili bulguların birbirine paralellik gösterdiği görülmektedir.

Araştırma kapsamında etkinlikte çocukların sportmenlik davranışı kazanmaları için yapılandırılmış kararlara çocukların verdiği tepkileri belirlemeye yönelik olarak uygulayıcılara yöneltilen soruya verilen yanıtlara bakıldığında, etkinlikte olumlu davranışların değer haline dönüştürülerek çocuklara sunulmasının çocuklarda kolay adaptasyon sağladığı ve çocukların bu durumu kolayca benimsedikleri ifade edilmektedir.

Koç'un (2017) yurtiçi ve yurtdışında kaynakları derleyerek yaptığı ve beden eğitimi dersinde öğrencilerin sportmenlik davranışlarını arttırmayı amaçlayan etkinlikler sunan araştırmada öğrencilere 3 hafta sportmenlikle ilgili kuramsal bilgiler verilmiş, 4 hafta sportmenlik davranışlarıyla ilgili uygulama yapılmış, 8. haftada ise dönütler değerlendirmeye alınmıştır. Sonuç olarak bu çalışmada, önemli hususun doğru davranışların olumlu pekiştiricilerle desteklenmesi olduğu, olumlu davranışların yapılandırılması gerektiği

sonucuna ulaşılmıştır. Koç'un (2017) yurtiçi ve yurt dışı kaynaklardan derlediği araştırma sonuçlarıyla çalışmanın araştırma sonuçlarının paralellik gösterdiği görülmektedir.

Araştırma kapsamında etkinliğin performansını ve çocukların etkinlik esnasında mutlu olup olmadıklarını belirlemeye yönelik olarak uygulayıcılara yöneltilen sorulara verilen yanıtlara bakıldığında, etkinliğin çocuklarda geliştirmeyi hedeflediği tüm faydaları sağladığı ve çocukların etkinlik esnasında mutlu oldukları, hem eğlenip hem de öğrendikleri ifade edilmektedir.

Ekici, Bayrakdar ve Uğur'un (2009) yaptıkları çalışmada, ortaöğretim kurumlarında ders dışı etkinliklere katılım konusunu öğrenci ve yöneticiler gözünden incelenmiş ve ders dışı etkinliklerin eğitimin genel amaçları doğrultusunda öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerine yönelik hazırlanması gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca, öğrencilerin bu etkinliklere katılımının zorunlu tutulması durumunda etkinliklere katılımın azaldığını, ilgi ve isteklerine göre katılımı serbest olduklarında ise etkinliklere katılımın arttığını ve öğrencilerin mutlu oldukları sonucuna ulaşılmaktadır. Görüldüğü üzere ders dışı etkinlikler çocukları eğlendirmek amacıyla yapılırsa katılım artmaktadır. Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'nde öğrencilerin, velilerinin ve uygulayıcıların mutlu olması etkinlik esnasındaki pozitif atmosfer ve etkinliğe katılımın gönüllülük esasına göre olması katılımın yoğun olmasını sağlamakta bu da etkinliğin amaç bakımında performansını yerine getirdiği olarak yorumlanabilmektedir.

Araştırma kapsamında etkinliğin uygulayıcılara neler kattığını ve uygulayıcıların etkinlik esnasındaki motivasyonlarını belirlemeye yönelik olarak yöneltilen soruya verilen yanıtlara bakıldığında, uygulayıcıların etkinliğe katılmaktan, geleceğin teminatı olan çocuklara yön vermekten memnun oldukları ve özellikle dezavantajlı çocuklara nasıl davranılması gerektiği ile ilgili tecrübe sahibi oldukları ifade edilmektedir.

Atçı, Yenipınar ve Unur'un (2014) yaptığı çalışmada, 2013 yılında Mersin'de düzenlenen 17. Akdeniz Oyunları'nda gönüllülerin motivasyon kaynaklarını belirlemeye çalışmıştır. Gönüllülerin motivasyonlarını kariyer, topluma yönelik duyarlılık, kişisel gelişim, kişilerarası ilişkiler ve dışsal ödüller olarak belirlemiştir. Herkes İçin Futbolda Mavi Kart Etkinliği'nde de uygulayıcıların tamamen gönüllü oldukları, toplumun gelişmesine katkı da sorumluluk aldıkları, öğrencilerin velileri ile diğer öğretmenlerle etkinlik esnasında iç içe oldukları ve diyalog kurdukları düşünüldüğünde Atçı, Yenipınar ve Unur'un (2014) araştırma sonuçlarıyla benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Araştırma kapsamında etkinliğin topluma katkılarını belirlemeye yönelik olarak uygulayıcılara ve velilere yöneltilen soruya verilen yanıtlara bakıldığında, etkinliğin cinsiyet eşitliğini öğretme konusunda faydalı olduğu, etkinliğin sağladığı değer eğitiminin zamanla çocukların sosyal hayatlarına transfer olacağını ve bu durumun toplumsal gelişimi beraberinde getireceği ifade edilmektedir.

Yetim'in (2000) sporun sosyal görünümünü anlattığı çalışmasında sporun sosyal ve toplumsal fonksiyonlarını belirtmiştir. Bu fonksiyonlardan bazıları; toplum refahını sağlamak, toplumsal uyuşmazlıkları çözmek, kültürel değerleri öğretmek, insanlar arasındaki eşitliği korumak, kültürel aktarım sağlamak, toplumun yapısını yansıtmaktır. Yetim'in (2000) çalışmasında belirttiği sporun sosyal ve toplumsal fonksiyonları ile araştırma sonuçlarının paralellik gösterdiği görülmektedir.

Araştırma kapsamında çocukların etkinlik sürecinde yaşadıklarını belirlemeye yönelik olarak uygulayıcılara yöneltilen soruya verilen yanıtlara bakıldığında, çocukların etkinlik esnasında kuralları birbirlerinden göreyerek öğrendikleri, genel olarak hızlı uyum sağladıkları ifade edilmektedir.

Kaplan ve Çetinkaya'nın (2014) sporun toplumsallaşma sürecine katkılarını araştırdığı çalışmasında, sporun sosyal hayatı desteklediğini, toplumsallaşma ile bireyleri sosyal hayata hazırladığını, toplum kurallarını uygulamakta bireylere öğretici olarak yol gösterdiğini ifade etmektedir. Özellikle takım

sporlarının çocuk ve gençlere topluluk içinde uyumlu davranmayı, kurallara uymayı, davranışlarını ve heyecanlarını denetleyebilmeyi, sosyal ortamlar arasında geçiş yapıldığında uyum sürecinin spor sayesinde hızlandığını ifade etmektedir. Kaplan ve Çetinkaya'nın (2014) çalışmasında belirttiği toplumsallaşma sürecinde çocuk ve gençlerin geçirdikleri süreçlerle çalışmadaki sonuçların birbirine paralellik gösterdiği görülmektedir.

Araştırma kapsamında etkinliğin amacını belirlemeye yönelik olarak uygulayıcılara yöneltilen soruya verilen yanıtlara bakıldığında, etkinliğin amacının çocuklara spor yoluyla değerler eğitimi vermek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu soru etkinliğe katılan öğrenci velilerine de sorulmuş ve velilerin yanıtları analiz edildiğinde etkinliğin temel amacının çocuklarda spor kültürü oluşturma olduğu, çocuklarda hareket etme ve sosyalleşmeyi arttırmayı amaçladığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Uygulayıcı ve veli görüşleri karşılaştırıldığında bir farklılık olduğu gözlenmektedir. Bu farklılığın yöneltilen soruyu anlama konusu ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Uygulayıcılar yöneltilen soruya konunun uzmanı oldukları için *etkinliğin amaçları* doğrultusunda yanıtladıkları, velilerin ise etkinliğin bir spor etkinliği olmasından dolayı yöneltilen soruya karşılık *sporun amaçları* hakkında görüş belirttikleri olarak yorumlanabilmektedir. Aslında verilen tüm yanıtların doğru kabul edilebileceği, etkinliğin ahlaki değerleri çocuklara daha kolay kavramalarını sağlamak amacıyla en sevdikleri spor dalı olan futbol ile oyunlaştırarak vermek olduğu, velilerin görüşlerinde belirtilen hususların sporun alt amaçları olduğu şeklinde yorumlanabilmektedir.

Araştırma kapsamında çocukların günümüz futbolundan öğrendikleri, velilerin günümüz futboluna bakışını ve etkinlik sonrasında çocukların ve velilerin futbola karşı bakış açısındaki değişimleri belirlemeye yönelik olarak yöneltilen sorulara verilen yanıtlara bakıldığında, günümüz futbolunun şiddet içerdiği, velilerin bu durumdan memnun olmadıkları, çocukların futboldaki şiddet içerikli davranışları televizyondan gördükleri ve etkinliğin çocuklarda ve velilerde futbolu ve futbolla beraber sporu sevdirmeye gibi bir işlevinin olduğu ve çocuklarda ve velilerde futbola karşı ilgi artışı oluşturduğu ifade edilmektedir.

Sezen-Balçıkınlı (2016) çalışmasında yarışma sporu ve ahlak arasındaki ilişkiyi çeşitli açılardan incelemiştir. Sporun genel amacının eğlence ve haz duymak olduğunu, sporun fizyolojik, psikolojik ve bilişsel faydalar sağlamak için yapılması gerektiğini, fakat yarışma ve kazanma duygusunun eğlence ve haz kaynaklı duyguların önüne geçerek sporun ahlaki yapısını değiştirdiğini, profesyonelliğin ve rekabetin sporun ahlaki yapısı üzerinde olumsuz etkiye sahip olduğunu, profesyonel futboldaki rekabetçiliğin kazanma hırsı ve şiddeti beraberinde getirdiğini, televizyonda yayınlanan futbolun da profesyonel futbol olduğu için izleyen herkesi olumsuz etkileyebileceği ifade etmektedir. Sezen-Balçıkınlı'nın (2016) araştırma sonuçlarıyla çalışmanın bu bölümündeki sonuçların birbiriyle paralellik gösterdiği görülmektedir.

Araştırma kapsamında etkinlikle ilgili velilerin taleplerini belirlemeye yönelik olarak velilere yöneltilen soruya verilen yanıtlara bakıldığında, velilerin böylesine faydalı bir etkinlikten kendi çocuklarının faydalanmasından memnuniyet duydukları ve etkinliğin desteklenerek önce tüm ülkeye sonra tüm dünyaya yayılması gerektiği ifade edilmektedir.

Son olarak araştırma kapsamında etkinliğe çocuklarıyla bir katılan velilerin motivasyonlarını belirlemeye yönelik olarak velilere yöneltilen soruya verilen yanıtlara bakıldığında, velilerin etkinliği rekreatif aktivite olarak gördüğü, çocuklarının yeteneklerini izleme şansı bulduklarını ve çocuklarına destek vermek amacıyla etkinliğe katıldıklarını ve eğlendikleri ifade edilmektedir.

Araştırma sonuçları derlendiğinde yapılan etkinliğin çocuklara faydalı olabilmesi için ve konu hakkında başka çalışmalar yapmak isteyen araştırmacılara yönelik olarak bir dizi öneriler sunulmuştur.

- Araştırma verisi öğrenci velileri ve uygulayıcılardan toplanmıştır. Etkinliğe katılan çocuklardan veri toplayarak etkilerin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.

- Etkinliğin yaygınlaştırılması ile ilgili stratejik plan ve yaygınlaştırma aşamalarını içeren çalışmalar yapılabilir.
- Etkinliğin dünya üzerinde başka örnekleri varsa uygulama aşamaları ve sonuç örnekleri incelenerek karşılaştırmalar yapılabilir.

Sonuç olarak dünya genelinde şiddet olaylarında bir artış yaşandığı ve yaşanan bu artıştan çocukların olumsuz etkilendiği görülmektedir. Çocuklarda oluşan bu olumsuz etkilerin en aza indirilmesi ve dünya genelinde şiddetin azaltılması ancak çocuklara verilebilecek doğru değerlerle mümkün olabilmektedir. Bu çalışma çocuklara yarışmacılığın ve koşulsuz kazanmanın dayatılmadığı, sonuçların değil süreçleri yaşayabilmenin değerinin anlatıldığı, ahlaklı davranışların değer haline dönüştürüldüğü, barış ve sevginin egemen olduğu toplum yaratmada sporun bir eğitim aracı olarak kullanılmasının önemini ortaya koymaktadır.

Çatışma Beyanı: Bu araştırmada adı geçen yazarlar arasında bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Etik Kurul Onayı: Bu araştırma, Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 11.03.2020 tarih ve 81614018-000-E.100 sayılı kararı ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

KAYNAKLAR

- Atçı, D., Yenipınar, U. & Unur, K. (2014). Gönüllü olma nedenleri: Mersin 2013 -XVII. Akdeniz Oyunları Örneği. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 11(3), 42-56.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Biçer, T. (1994). *Spor Yönetimi Organizasyonu, Ekonomik Birim Olarak Spor İşletmeleri Ve Uygulamadan Örnek* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Organizasyon Ana Bilim Dalı.
- Çelik, A. & Şahin, M. (2013). *Spor ve çocuk gelişimi. The Journal of Academic Social Science Studies JASSS-International Journal of Social Science*, 6(1), 467-478.
- Ekici, S., Bayrakdar, A. & Uğur, A., O. (2009). Ortaöğretim kurumlarındaki yöneticilerin ve öğrencilerin ders dışı etkinliklere bakış açılarının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 431-444.
- Hekim, M. (2015). *Çocukluk çağı obezitesinin önlenmesinde fiziksel aktivite ve sporun önemi. Journal of International Social Research*, 8(37), 1102-1106.
- Kaplan, Y. & Çetinkaya, G. (2015). Spor yoluyla toplumsallaşma-yeniden toplumsallaşma süreci. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(2), 120-125.
- Koç, Y. (2017). Beden eğitimi dersinde sportmenlik davranışı kazandırmaya yönelik uygulama önerisi: Küçüklerin oyununda centilmenliğin yapılandırılması (KOCY). *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 212-227.
- Marshall, C. & Rossman, G. B. (2014). *Designing qualitative research*. New York: Sage.
- Mustafaoğlu, R., Zirek, E., Yasacı, Z. & Razak-Özdinçler, A. (2018). Dijital teknoloji kullanımının çocukların gelişimi ve sağlığı üzerine olumsuz etkileri. *Addicta: The Turkish Journal on Addiction*, 5(1), 227-247.
- Sarı, M. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin ders dışı etkinliklere katılımının incelenmesi. *Kurumsal Eğitimbilim Dergisi*, 5(1), 72-89.
- Sezen-Balçıkınlı, G. (2016). Yarışma sporlarının ahlaksal amacı. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 47-51.

- Yetim, A. (2000). Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63-72.
- Yıldıran, İ. (2004). Fair Play: Kapsamı, Türkiye'deki görünümü ve geliştirme perspektifleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(4), 3-16.
- Yıldıran, İ. (2011). Fair Play: Etimolojik, semantik ve tarihsel bir bakış. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 3-18.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- TMOK (2020). *Fair Play*. Erişim: 27.11.2020. <https://olimpiyatkomitesi.org.tr/Detay/Etkinlikler/Fair-Play/16/1>
- TFF (2020). *2019-2020 Antrenör Lisans Kurs ve Sertifika Ücretleri (TL)*. Erişim: 27.11.2020. <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=1121>